

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/146/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212216947
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4212216947.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Eriky Madarászovej v právnej veci navrhovateľa: Profidebt Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mliekarenská 10, IČO: 35 925 922, zastúpený Advokátskou kanceláriou GUNIŠ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Klincová 37/B, IČO: 36 862 657, proti odporkyni: I. J., nar.XX.XX.XXXX, bytom P., S. XXX/X, o zaplatenie sumy 476,06 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 27. februára 2013, č.k. 10C/14/2013-53, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku, vo výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a vo výroku o trovách konania p o t v r - d z u j e .

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 166,53 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy ďalej zo sumy 57,69 eura od 3.5.2008 do zaplatenia, zo sumy 64,03 eura od 1.6.2008 do zaplatenia, zo sumy 21,91 eura od 28.6.2008 do zaplatenia a zo sumy 22,90 eura od 1.4.2008 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietol. Zároveň určil, že zmluvná podmienka dojednaná v Dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 25.2.2008, podľa ktorej záujemca respektíve účastník a poskytovateľ sa dohodli, že ak záujemca resp. účastník poruší niektorú z povinností podľa tohto dodatku, záujemca resp. účastník sa zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 9.325,21 Sk (309,53 eura), je neprijateľná. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, § 39 § 544 ods. 1 - 3, § 879f ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka, § 23a ods. 1, 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 53 ods. 1, 2, 5 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a jej dodatku od 01.01.2008), čl.3 ods. 1 Smernice rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal za preukázané, že odporkyňa a právny predchodca navrhovateľa (Telefónica O2 Slovakia s.r.o.) dňa 25.2.2008 uzatvorili Zmluvu o pripojení podľa § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách a v ten istý deň uzatvorili aj Dodatok k Zmluve o pripojení na mesačný program : Pre mňa 70. V tejto súvislosti zistil, že v bode II. 2.1. a 2.2. Dodatku sa odporkyňa zaviazala užívať dohodnutý mesačný program po dobu 24 mesiacov, počas doby viazanosti zotrvať v zmluvnom vzťahu, nepožiadat' o vypojenie z prevádzky, neodstúpiť od zmluvy z iného dôvodu než je porušenie povinnosti na strane poskytovateľa a nedopustiť sa takého konania na základe ktorého by poskytovateľovi vzniklo právo odstúpiť od zmluvy alebo zmluvu vypovedať. Okrem toho v bode II.2.3 Dodatku sa dohodli, že ak záujemca resp. účastník poruší niektorú z povinností podľa dodatku, záujemca resp. účastník sa zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 9.325,21 Sk (309,53 eura). Tvrdenie , navrhovateľa, že odporkyňa za služby poskytované dodávateľom nezaplatila, bolo v konaní preukázané a to faktúrami,

ktorými právny predchodca navrhovateľa odporkyni za každý mesiac poskytnutých služieb vyfakturoval cenu služieb, celkovo za obdobie od 8.2.2008 do 7.6.2008 v sume 166,53 eura, ktoré odporkyňa v lehote splatnosti nezaplatila. Súd prvého stupňa preto dospel k záveru, že právny nárok navrhovateľa v časti o zaplatenie ceny služieb v sume 166,53 eura je dôvodný a preto návrhu v tejto časti vyhovel a odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 166,53 eura. Okrem toho súd prvého stupňa priznal navrhovateľovi z tejto sumy aj úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31. 12. 2008, pričom úroky z omeškania nad prisúdenú sumu zamietol. Zároveň zamietol aj návrh v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 309,53 eura s príslušenstvom z titulu zmluvnej pokuty.

Vo vzťahu k úrokom z omeškania a zmluvnej pokute, ktoré si navrhovateľ uplatňuje v tomto konaní, konštatoval, že na rozdiel od zmluvnej pokuty, výšku ktorej si strany musia dohodnúť, úrok z omeškania ako príslušenstvo pohľadávky je majetkovou sankciou ustanovenou zákonom. Dodal, že ide o dva rôzne právne inštitúty (zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a úrok z omeškania zákonným dôsledkom omeškania), z čoho vyplýva, že ak si účastníci záväzkového vzťahu pre prípad omeškania so splnením peňažného či nepeňažného záväzku dohodnú zmluvnú pokutu, dlžník je povinný v prípade omeškania so splnením uvedeného záväzku zaplatiť veriteľovi dohodnutú zmluvnú pokutu a okrem toho aj úrok z omeškania v zmysle ustanovenia § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka resp. v zmysle ustanovenia § 369 Obchodného zákonníka. Z uvedeného vyplýva, že porušenie tej istej povinnosti je tak sankcionované dvakrát. Pokiaľ išlo o zmluvnú pokutu, táto bola dojednaná v bode II.2.3 Dodatku k Zmluve o pripojení, v zmysle ktorého sa odporkyňa zaväzuje na zaplatenie pokuty v prípade porušenia zmluvných povinností počas celej doby viazanosti, teda po dobu 24 mesiacov, a to aj v prípade, že by si plnila svoju povinnosť odoberať služby navrhovateľa, riadne platila ich úhradu a k ukončeniu zmluvy by došlo iba pár mesiacov pred uplynutím doby viazanosti. To znamená, že aj v prípade nezaplatenia čo len poslednej úhrady má povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Súd mal za to, že navrhovateľ pri dojednaní zmluvnej pokuty nerozlišoval medzi prípadmi, keď spotrebiteľ ukončí zmluvu krátko pred uplynutím doby viazanosti alebo hneď na jej začiatku, pričom v oboch prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo podľa názoru súdu je potrebné považovať za neprijateľné. Súd preto vyslovil, že zmluvná podmienka v Dodatku k Zmluve o pripojení bližšie špecifikovaná vo výroku rozsudku je neprijateľnou podmienkou a preto je neplatná, nakoľko nezahrňuje intenzitu porušenia povinností a vyvoláva značný nepomer v právach a povinnostiach zúčastnených strán. Vzhľadom na obsah zmlúv uzavretých medzi účastníkmi a ich dodatkov, ako aj všeobecných obchodných podmienok, ktoré sa stali súčasťou týchto zmlúv, súd zisťoval, či tieto právne úkony sa nepriečia dobrým mravom. Poukázal na to, že dodávateľ dojednal s odporcom zmluvnú pokutu pre prípad, že by odporca neodoberal jeho služby v dohodnutej dobe. Na základe uvedeného súd považoval dojednanie účastníkov zmluvy o zmluvnej pokute za absolútne neplatné zmluvné dojednanie pre rozpor s dobrými mravmi. Svoj názor o neplatnosti uvedeného dojednania oprel najmä o to, že týmto dojednaním sa vytvára hrubý nepomer v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy. S poukazom na uvedené súd návrh v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania vzhľadom na čiastočný úspech oboch účastníkov v konaní.

Rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcom výroku, vo výroku o trovách konania a vo výroku, ktorým súd určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku dojednanú zmluvnú pokutu v sume 309,53 eura, napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ, ktorý žiadal rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že výroky o vyhlásení neprijateľnosti zmluvných podmienok sa vypustia a odporkyňa bude povinná zaplatiť navrhovateľovi zamietnutú časť žalovanej sumy (zmluvnú pokutu) vrátane príslušných úrokov z omeškania a nahradiť mu trovy konania. Namietal neúplné a nesprávne skutkové závery súdu prvého stupňa ako aj nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Uviedol, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa bola dňa 25.02.2008 uzavretá zmluva o pripojení, na základe ktorej došlo k zriadeniu telefónneho programu „Pre mňa 70“, na základe ktorej vznikla právnomu predchodcovi navrhovateľa povinnosť poskytovať telefonické pripojenie a súvisiace služby zaradené do programu „Pre mňa 70“ a právo na zaplatenie ceny za poskytované služby v zmysle cenníka a odporkyni vznikla povinnosť platiť cenu za poskytované služby v zmysle cenníka spolu s právom na poskytnutie telefonického pripojenia a súvisiacich služieb a na základe dodatku k zmluve o pripojení bol odporkyni poskytnutý za zvýhodnenú kúpnu cenu (1,-Sk) mobilný telefón, ktorého cena by inak bola podľa cenníka bola 3.590,-Sk a súčasne jej bol poskytnutý benefit v podobe zvýhodnených volaní. Okrem

toho sa odporkyňa zaviazala, že zmluvu uzatvára na dohodnutú určenú dobu. S poukazom na uvedené konštatoval, že len porovnanie výšky zmluvnej pokuty s cenou mobilného telefónu či vytvoreným dlhom zo strany odporkyne nepostačuje na komplexné posúdenie dojednania o zmluvnej pokute. Mal za to, že zmluvná pokuta nesmerovala k zabezpečeniu zaplataenia ceny za mobilný telefón, ale v prvom rade k dodržaniu doby trvania zmluvy. Poukázal na to, že konanie odporkyne počas trvania zmluvného vzťahu bola v zásade odlišné od toho, čo deklarovala pri uzatvorení zmluvy, práve naopak odporkyňa svoje povinnosti nerešpektovala a svoje záväzky nedodrжала už pred uplynutím prvej polovice dohodnutej doby zmluvnej viazanosti. Uvedeným správaním odporkyne sa súd prvého stupňa vôbec nezaoberal. Zdôraznil, že neplatením svojich záväzkov odporkyňa dosiahla stav zániku zmluvy o pripojení, čo bolo v rozpore s tým, čo deklarovala odporkyňa svojim podpisom. V tomto smere namietal, že z rozhodnutia nevyplýva, v čom spočíval hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadřila.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania navrhovateľa (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutých výrokoch vecne správny a preto ho v tejto časti podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Predmetom preskúmania rozsudku súdu prvého stupňa nebol vyhovujúci výrok, ktorý nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 OSP).

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave.

V predmetnej veci právny predchodca navrhovateľa uzatvoril s odporkyňou dňa 25. 2. 2008 zmluvu o pripojení a dodatok k zmluve, predmetom ktorej bolo poskytnutie služieb v zmysle zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách. Na základe predmetnej zmluvy, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Všeobecné podmienky a Cenník, právny predchodca poskytol odporkyni elektronické komunikačné služby. Zmluvné strany si v Dodatku zmluvy dohodli zmluvnú pokutu vo výške 309,53 eura pre prípad porušenia práv a povinností uvedených v Dodatku, podľa ktorého sa odporkyňa okrem iného zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom navrhovateľa v zmysle podmienok zmluvy a jej dodatku a neuskutočniť žiaden úkon smerujúci k ukončeniu platnosti zmluvy pred uplynutím doby viazanosti.

Predmetná zmluva o pripojení zo dňa 25.2.2008 v znení Dodatku k tejto zmluve je spotrebiteľskou zmluvou. Za spotrebiteľskú zmluvu je potrebné považovať každú zmluvu uzatvorenú medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Základným princípom zmlúv tohto druhu je to, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda ustanovenie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou neplatnosti takejto podmienky. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú aj také ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. V danom prípade ustanovenie o zmluvnej pokute uvedené v predmetnom Dodatku k zmluve o pripojení je neplatné, pričom hlavným dôvodom tejto neplatnosti je nerovnováha práv a povinností odporcu ako spotrebiteľa k právam a povinnostiam poskytovateľa služieb (právneho predchodcu navrhovateľa).

Odvolaací súd posudzujúc prejednávajúcu vec dospel k záveru o vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia v časti, v ktorej bol súdom prvého stupňa zamietnutý návrh na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 309,53 eura.

Z ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že strany pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti môžu dojednať zmluvnú pokutu, ktorú je účastník povinný zaplatiť pre prípad porušenia povinností vyplývajúcich zo zmluvy. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška nie je limitovaná, nemôže byť však v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 Občianskeho zákonníka, t.j. nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom doručeným súdu prvého stupňa dňa 27.08.2012 domáhal od odporkyne zaplatenia sumy 476,06 eura spolu s úrokom z omeškania z dôvodu, že dňa 25.02.2008 právny predchodca navrhovateľa (Telefónica Slovakia, s.r.o.) a odporkyňa uzavreli zmluvu o pripojení podľa ktorej sa právny predchodca zaviazal poskytnúť služby telefónneho pripojenia v dohodnutom rozsahu a odporkyňa sa zaviazala platiť odplatu za dohodnuté služby, pričom odporkyňa riadne neplatila za poskytnuté služby a vznikol jej tak nedoplatok v sume 166,53 eura a podľa dodatku k zmluve jej zároveň vznikla povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 309,53 eura. Ako je už vyššie uvedené súd prvého stupňa čiastočne vyhovel návrhu navrhovateľa a zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 166,53 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy ďalej zo sumy 57,69 eura od 3.5.2008 do zaplatenia, zo sumy 64,03 eura od 1.6.2008 do zaplatenia, zo sumy 21,91 eura od 28.6.2008 do zaplatenia a zo sumy 22,90 eura od 1.4.2008 do zaplatenia za poskytnuté služby za obdobie od 8.2.2008 do 7.6.2008, ktoré jej riadne vyfakturoval štyrmi faktúrami, ktoré odporkyňa v lehote splatnosti neuhradila. Do tohto vyhovujúceho výroku súdneho rozhodnutia účastníci konania odvolanie nepodali, preto predmetom odvolacieho konania bol iba zamietajúci výrok a výrok v ktorom súd prvého stupňa určil za neprijateľnú podmienku dojednanú zmluvnú pokutu v sume 309,53 eura a v tejto súvislosti aj výrok o trovách konania.

V prejednávanej veci navrhovateľ zmluvnou pokutou zabezpečoval poskytnutie mobilného telefónu odporkyni za akciovú cenu. Cena poskytnutého mobilného telefónu v tom čase bola 119,16 eura (3590,-Sk), pričom dojednaná zmluvná pokuta predstavovala sumu 309,53 eura, čo predstavuje nepríjemné zvýhodnenie právneho predchodcu navrhovateľa na úkor odporkyne. Odvolaací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že takto dojednaná zmluvná pokuta, upravená v obchodných podmienkach právneho predchodcu navrhovateľa, obsiahnuté v zmluve a jej dodatku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky sa nemôže navrhovateľ domáhať plnenia, preto ak súd návrh na zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol, rozhodol správne. Súd prvého stupňa nepriznal navrhovateľovi zaplatenie zmluvnej pokuty, z dôvodu, že vzhľadom na jej výšku a dobu viazanosti ju považoval za dojednanie v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti odvolaací súd dodáva, že aj keď zákon výšku dohodnutej zmluvnej pokuty nelimituje, je nepochybné, že nemôže byť dohodnutá v rozpore so zásadou zakotvenou v § 3 Občianskeho zákonníka. Odvolaací súd zhodne ako súd prvého stupňa považoval dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 309,53 eura za pokutu, t.j. sankciu dohodnutú v rozpore s dobrými mravmi, pričom výška pokuty hrubo narušuje rovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán výlučne na prospech navrhovateľa. S poukazom na uvedené súd prvého stupňa postupoval vecne správne, keď v tejto časti považoval predmetnú zmluvu v znení Dodatku za absolútne neplatný právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi. Odvolaací súd konštatuje, že priznanie zmluvnej pokuty v zmysle dojednaných zmluvných podmienok navrhovateľovi by sa priečilo samotnej koncepcii spotrebiteľských zmlúv, pretože by išlo o veľmi prísny a neúmerny postih vo vzťahu k odporkyni ako spotrebiteľovi.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolaací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

V odvolacom konaní bola úspešná odporkyňa, preto by jej patrila náhrada trov odvolacieho konania v zmysle § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 OSP. V tomto štádiu konania jej však žiadne trovy nevznikli a ani

o ne podľa § 151 ods. 1 prvej vety OSP nepožiadala. Preto odvolací súd rozhodol, že jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.